

MiFID II – Mensen in Financiële Industrie: Dag!!

We horen steeds vaker dat robots worden ingezet voor processen die voorheen door ons, mensen, werden uitgevoerd. Uiteraard kan een robot goedkoper werken, consistentere langdurige kwaliteit leveren en is 'het' flexibeler inzetbaar (enige virus waar de robot vatbaar voor is, is een computervirus). Maar de mens gaan vervangen: dat gebeurt nooit! Pas op, hebben onze voorvaders of wijzelf dat ook niet gezegd over maanlandingen of zelfrijdende auto's. Het is zelfs dichterbij dan we denken en zou met de inwerkingtreding van MiFID II wel eens werkelijkheid kunnen gaan worden.

Per 3 januari 2018 treedt MiFID II in werking. Deze regelgeving heeft een enorme impact op asset managers. De meeste partijen zijn hun projecten al jaren geleden gestart en hopen per 3 januari te voldoen aan de geldende vereisten. In deze column gaan we in op een aantal aspecten van MiFID II waarbij de mens wel eens door een robot zou kunnen worden vervangen.

Kosten voor research

Onder MiFID geldt de vereiste van 'unbundling' van de kosten voor research en uitvoeringskosten. Kosten voor research worden hiermee separaat inzichtelijk en deze zullen dus apart verrekend moeten worden. Dit heeft grote impact op de business. Partijen kunnen vervolgens kiezen om deze kosten voor eigen rekening te nemen of deze (deels) bij hun klanten in rekening te brengen. Uit een artikel van Investment Pensions Europe van 15 september 2017 blijkt dat van de 31 grootste asset managers slechts 1 partij zegt deze kosten bij de klant in rekening te brengen.

Veel asset managers hebben in hun projecten geworsteld hoe exact met de research kosten om te gaan. Eerste uitdaging was veelal inzichtelijk te krijgen wat allemaal onder de kosten voor research valt. Vervolgens, wat het proces van research en bijkomende kosten naar de toekomst wordt en ten slotte wat de strategische positionering moet worden. Indien de kosten niet bij de klant in rekening worden gebracht, komen marges nog verder onder druk te staan. Indien kosten daardoor omhoog

worden aangepast, verslechtert de concurrentiepositie. Reden om het hele research proces te herzien. Bijvoorbeeld door gebruik van automatische processen voor onderzoek en grote bakken aan informatie (Big data, Internet of Things). Hier kan eventueel prima gebruik worden gemaakt van nieuwe FinTech bedrijven en hun kennis. Best robotachtig allemaal, niet?

Beleggingsadvies

Onder MiFID gelden concrete en formele vereisten ten aanzien van beleggingsadvies. Het gegeven advies moet onafhankelijk zijn en passend gegeven het vooraf vastgestelde klantprofiel. Daarnaast moet een grondige analyse zijn uitgevoerd van welke instrumenten aan welke klanten worden geadviseerd. Tevens is een vereiste dat degenen die advies geven over de juiste kennis en competenties beschikken.

Bovenstaande is niet limitatief. Maar het meeste kan al via een onderliggend automatisch proces, dat nu wordt toegepast voor beleggen, vaststelling risicoprofiel en beleggingsadvies. De term Robo-advice wordt al langer gebruikt en tevens concreet genoemd in de MiFID richtlijnen.

Data aanlevering

MiFID II vereist dat asset managers aan distributeurs data aanleveren via de zogenoemde "European MiFID II Template" (EMT). In deze EMT moet in ieder geval algemene informatie over het financiële instrument en geldende

kosten worden opgenomen. Verder moet de template details geven over de distributie strategie evenals informatie over de target market definitie. Dit laatste volgens subcategorieën: type, kennis/ervaring van de belegger, risicotolerantie, klantdoelstellingen en de mogelijkheid om verliezen te kunnen dragen.

Door middel van de toepassing van software (robots) kunnen bijbehorende handmatige taken en processen dusdanig geautomatiseerd worden dat hier (bijna) geen mens meer aan te pas hoeft te komen.

Aanvullend gelden richtlijnen voor het vastleggen en bewaren van alle communicatie met klanten inzake een mogelijke 'deal', zelfs als dit niet leidt tot feitelijke transactie. Ook hier kan veel automatisch.

En, vervangt de robot u met de komst van MiFID? Ik denk dat het allemaal nog wel meevalt, maar als industrie mogen we de technologische ontwikkelingen en de zogenoemde 'disruptors' niet onderschatten. Zoals hierboven gepositioneerd, staat het 3-0 voor de robot, maar een hybride model zal (zeker voorlopig) aan de orde zijn. Met de menselijke kennis kan kritisch worden bekeken welke processen geautomatiseerd kunnen worden om efficiënter en beter in belang van de klant te kunnen ondernemen. Daarnaast moet het risico van uitvallen van computersystemen, virussen en 'cyber-attacks' niet worden onderschat. Verder zullen essentiële zaken als menselijk contact, nadenken, communicatie en controleren niet volledig verdwijnen. En uiteindelijk is het de mens die de robot heeft geschapen en deze moet leren denken. Om over koffie halen voor collega's niet eens te spreken! ■

*Paul de Beus en Wim Weijgertze
(EY Actuarissen),
namens de VBA commissie Risk Management*